

Sygn. akt: I ACa 225/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2014r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Alicja Myszkowska (spr.)
Sędziowie:	SA Anna Cesarz SA Hanna Rojewska
Protokolant:	stażysta Adrianna Zaborowska

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2014r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **Przedsiębiorstwa (...) w E. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w E.**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w S.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 14 sierpnia 2013r. sygn. akt X GC 337/13

1. oddała apelację;

2. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w E. kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

I ACa 225/ 14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 4 września 2013 r Sąd Okręgowy w Łodzi zasądził od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w E. odsetki ustawowe od kwot:

a) 150.000 zł. za okres od dnia 1 października 2012 roku do dnia 27 marca 2013 roku ,

b) 100.147,09 zł. za okres od dnia 18 grudnia 2012 roku do dnia 2 kwietnia 2013 roku oraz kwotę 13.471 tytułem zwrotu kosztów procesu, umorzył postępowanie w sprawie w pozostałym zakresie oraz nakazał zwrócić z kasy Sądu Okręgowego w Łodzi na rzecz Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w E. kwotę 6.254 zł. tytułem połowy opłaty sądowej od pozwu.

Sąd Okręgowy ustalił, że strony w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarły w dniu 25 lutego 2011 roku umowę o podwykonawstwo robót drogowych. Na podstawie tej umowy powód miał wykonać, jako podwykonawca roboty drogowe wskazane w umowie na budowie obwodnicy E..

Zgodnie z postanowieniami par. 7 umowy wynagrodzenie należne powodowi w wysokości ustalonej w umowie miało być płatne na podstawie protokołu odbioru robót nie później niż 30 dni od daty prawidłowo wystawionej faktury.

Zatrzymanie gwarancyjne stanowiące 5 % wartości umowy miało zostać zwrócone podwykonawcy po upływie gwarancji na pisemny wniosek podwykonawcy pod warunkiem należytego usunięcia wszelkich wad i usterek ujawnionych w okresie gwarancyjnym i po podpisaniu bezusterkowego protokołu przeglądu gwarancyjnego.

Zatrzymanie gwarancyjne mogło być zastąpione zaakceptowaną przez wykonawcę gwarancją bankową lub ubezpieczeniową, której okres ważności będzie, co najmniej 3 miesiące dłuższy od daty zakończenia okresu gwarancyjnego. Podwykonawca w takiej sytuacji zobowiązany był do przedstawienia wykonawcy wzoru gwarancji w celu uzyskania pisemnej akceptacji. Po weryfikacji wzoru gwarancji, wykonawca miał odesłać zaakceptowany wzór gwarancji lub przekazać uwagi podwykonawcy. Po zaakceptowaniu wzoru gwarancji podwykonawca miał przesłać wykonawcy oryginał gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej.

Dnia 17 lipca 2012 roku dokonano odbioru końcowego robót bez żadnych usterek. W związku z tym na podstawie rozliczenia końcowego zawartego w protokole rzeczowo – finansowym sporządzonym w dniu 31 sierpnia 2012 roku powód wystawił fakturę na kwotę 244.530.03 zł.

W dniu 19 listopada 2012 roku pozwany zapłacił powodowi kwotę 79.699,20 złotych, po dokonaniu rozliczeń do zapłaty z tytułu faktury VAT numer (...) \2012 pozostała kwota 150.000 złotych .

W dniu 11 września 2012 roku powód w celu wykonania przysługującego mu prawa zamiany kaucji gwarancyjnej na gwarancję ubezpieczeniową przekazał pozwanemu wzór takiej gwarancji.

W dniu 17 września 2012 roku pozwany przekazał powodowi wzór zaakceptowanej gwarancji, który nie różnił się od wersji przedstawionej przez powoda. Dnia 17 października 2012 roku powód przesłał pozwanemu gwarancję należytego usunięcia wad i usterek, kopię protokołu odbioru końcowego i kopię Certyfikatu Płatności Faktury wraz z protokołem. Jednocześnie powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty zatrzymanej tytułem należytego wykonania w wysokości 100. 147, 09 złotych.

W dniu 22 listopada 2012 roku pozwany udzielił odpowiedzi na pismo powoda, informując , że przedłożona przez powoda gwarancja nie uzyskała jego akceptacji i z tej przyczyny odsyła powodowi oryginał gwarancji nie dokonując zwolnienia zatrzymanej kwoty.

W dniu 30 listopada 2012 roku powód zawarł z (...) S. A. z siedzibą w S. aneks do umowy gwarancji należytego usunięcia wad i usterek zgodny z uwagami strony pozwanej zawartymi w piśmie z dnia 22 listopada 2012 roku. Aneks ten w dniu 10 grudnia 2012 roku został przekazany pozwanemu wraz z wezwaniem do zapłaty kwoty zatrzymanej tytułem gwarancji dobrego wykonania.

Następnie 12 grudnia 2012 roku powód wystosował do pozwanego przedsądowe wezwanie do zapłaty kwoty 100.147, 09 złotych w terminie do dnia 17 grudnia 2012 roku.

Zapłata kwoty 100. 147, 09 złotych na rzecz powoda nastąpiła w dniu 2 kwietnia 2013 roku. Wobec skutecznego cofnięcia pozwu przez powoda w zakresie kwoty dochodzonej należności głównej w wysokości 250.147,09 złotych oraz

w zakresie odsetek ustawowych przed dniem 18 grudnia 2012 roku, co do kwoty 100.147,09 złotych, na podstawie art. 355 kpc. postępowanie w sprawie w tym zakresie zostało umorzone.

Wskazując na powyższe Sąd uznał powództwo w zakresie odsetek za udowodnione.

Wobec skutecznego ustanowienia gwarancji ubezpieczeniowej zgodnie z postanowieniami umowy, pozwany był zobowiązany do wypłaty kwoty 100.147,09 złotych, co najmniej od dnia 8 grudnia 2012 roku tj. od dnia, od którego powód dochodzi odsetek ustawowych za późnienie w zapłacie. Zgodnie z treścią przepisu art. 451 kc. wobec nieustalenia w umowie z dnia 25 lutego 2011 roku terminu płatności kwoty zatrzymanej tytułem zabezpieczenia, zapłata tej kwoty powinna nastąpić niezwłocznie po otrzymaniu przez pozwanego wezwania do jej zapłaty, a zatem już po otrzymaniu wezwania z 17 października 2012 roku.

Pozwany pozostawał zatem w opóźnieniu z zapłatą kwoty 100.147, 09 złotych w dniu 18 dnia 2012 roku.

Zasadne jest również żądanie odsetek ustawowych od kwoty 150.000 złotych od dnia 1 października 2012 roku. Zgodnie z postanowieniami umowy wynagrodzenie należne powodowi miało być płatne nie później niż 30 dni od daty prawidłowo wystawionej faktury. Faktura obejmująca dochodzoną kwotę 150.000 złotych wystawiona została przez powoda w dniu 31 sierpnia 2012 roku. Protokół bezusterkowego odbioru robót został podpisany w dniu 17 lipca 2012 roku. Pozwany miał zatem obowiązek uiszczyć niesporną część wynagrodzenia do dnia 30 września 2012 roku. Zasadne jest, zatem żądanie odsetek ustawowych od dnia 1 października 2012 roku.

Apelację od wyroku wniosła strona pozwana co do pkt 1 lit. a wyroku dotyczącego zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda odsetek ustawowych od kwoty 150 000,00 zł za okres od dnia 1 października 2012 roku do dnia 27 marca 2013 roku i co do pkt 1 lit. b wyroku dotyczącego zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda odsetek ustawowych od kwoty 100 147,09 zł za okres od dnia 18 grudnia 2012 roku do dnia 2 kwietnia 2013 roku oraz kwoty 13 471,00 tytułem zwrotu kosztów procesu .

Skarżący zarzucił Sądowi I instancji :

- naruszenie przepisów art. 217 § 1 i 2 k.p.c, art. 227 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów, pominięcie wyjaśnień i ustaleń istotnych dla sprawy, nierozważnie w sposób bezstronny i wszechstronny dowodów ze znajdujących się w aktach sprawy dokumentów oraz ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego stojącą w sprzeczności z zasadami logiki oraz doświadczenia życiowego, w szczególności poprzez: zaniechanie pełnej oceny dowodu w postaci umowy nr (...) z dnia 25.02.2011 r. zawartej pomiędzy stronami skutkujące uznaniem, iż roszczenie powoda wynikające z faktury VAT nr (...) z dnia 31.08.2012 r. stało się wymagalne w dniu 30.09.2012 r., a co za tym idzie zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda odsetek ustawowych za opóźnienie od należności z w/w faktury od dnia 01.10.2012 r.;

-zaniechanie pełnej oceny dowodów w postaci: umowy nr (...) z dnia 25.02.2011r. zawartej pomiędzy stronami, pisma powoda z dnia 11.09.2012 r. wraz z pierwotnym wzorem gwarancji, wzoru gwarancji z naniesionymi przez pozwaną poprawkami, pisma powoda z dnia 17.10. 2012 r. ,pisma pozwanej z dnia 22.11.2012 r., pisma powoda z dnia 10.12.2012r., przedsądowego wezwania do zapłaty z dnia 12.12.2012 r. skutkujące uznaniem, iż pozwana zaakceptowała przedstawioną przez powoda gwarancję, powód złożył wniosek o zwrot zatrzymanej kwoty oraz wezwał pozwaną do zapłaty, a w konsekwencji uznanie, iż powództwo o zapłatę kwoty 100 147,09 zł nie było przedwczesne w dacie wniesienia pozwu, a co za tym idzie zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda odsetek ustawowych od w/w kwoty za okres od 18 grudnia 2012 r. do dnia 2 kwietnia 2013 roku.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w całości podziela ustalenia faktyczne i dokonaną w oparciu o nie przez Sąd Okręgowy ocenę prawną .

Zarzuty apelacji sprowadzają się do dwóch kwestii, nieprawidłowej interpretacji przez Sąd Okręgowy paragrafu 7 umowy oraz nieuwzględnienia faktu, że powództwo o zapłatę kwoty 100 147,09 było przedwczesne.

Odnosnie zarzutu błędnej interpretacji treści umowy, uznać należy wbrew twierdzeniom apelacji, że według tradycyjnego ujęcia wykładni, zgodnie z zasadą *clara non sunt interpretanda*, nie podlegają wykładni oświadczenia jasne i niebudzące wątpliwości. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje natomiast pogląd, że przy dokonywaniu wykładni oświadczeń woli, zamiar i cel umowy znajdują się na pierwszym miejscu, a dopiero w dalszej kolejności należy uwzględniać dosłowne brzmienie tej umowy, a także, że art. 65 nie daje podstaw do ograniczania zakresu wykładni do postanowień umowy wyłącznie niejasnych od strony językowej. Możliwa jest zatem sytuacja, w której „właściwy sens czynności prawnej przy uwzględnieniu kontekstu złożonych oświadczeń woli, będzie odbiegał od jej „jasnego” znaczenia w świetle reguł językowych”.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że interpretacja treści §7 umowy dokonana przez Sąd I instancji była prawidłowa. Zwraca uwagę fakt, że przed wystawieniem faktury strony musiały dokonać odbioru robót i sporządzić protokół odbioru. W tym momencie obie strony miały zatem świadomość, że następnym etapem realizacji umowy będzie zapłata wynagrodzenia. Zapis umowy, że wynagrodzenie będzie płatne nie później niż 30 dni od daty prawidłowo wystawionej faktury, wbrew twierdzeniom skarżącego nie budzi wątpliwości interpretacyjnych, tym bardziej, że w niniejszej sprawie nie doszło po stronie wierzyciela do żadnych nadużyć jeżeli chodzi o doręczenie faktury, która doręczona została w dniu 8 września 2012 r., a zatem na 22 dni przed terminem jej płatności ustalonym przez strony. Pomimo, że dawało to pozwanemu możliwość wywiązania się z zobowiązania bez popadnięcia w zwłokę, dłużnik w terminie nie zrealizował swojego świadczenia i dokonał zapłaty dopiero w dniu 27 marca 2013r. W tej sytuacji brak jest podstaw do dokonywania interpretacji umowy niezgodnie z jej literalnym brzmieniem, które miałyby premiować nienależyte wykonanie umowy przez dłużnika.

Podobnie za całkowicie bezzasadny należy uznać zarzut przedwczesności powództwa w zakresie zapłaty kwoty 100 147,09 zł. W tym zakresie w całości należy podzielić stanowisko Sądu Okręgowego, że roszczenie w tej części było wymagalne już w dniu 6 listopada 2012 roku, a więc w dniu następnym po upływie 14 – dniowego terminu liczonego od 22 października 2012 roku, tj. dnia, w którym pozwanej doręczono pismo powódki z dnia 17 października 2012 r. zawierające wezwanie do zwrotu zatrzymanej kaucji.

Należy zwrócić uwagę, że umowa nie przewidywała uzależnienia możliwości zastąpienia zatrzymania gwarancyjnego gwarancją bankową lub ubezpieczeniową, od spełnienia innych warunków niż konieczność zaakceptowania wzoru gwarancji. Taka akceptacja miała miejsce najpóźniej 10 grudnia 2012 r, w tym dniu pozwany został także wezwany do zapłaty żądanej kwoty.

Nie sposób zgodzić się z twierdzeniem pozwanej, iż akceptacja wzoru gwarancji nie jest tożsama ze złożeniem przez pozwaną oświadczenia woli o wyrażeniu zgody na zastąpienie przez powoda zatrzymania gwarancyjnego, gwarancją bankową lub ubezpieczeniową. Na gruncie zawartej między stronami umowy- o czym mowa była wyżej- nie ma podstaw dla różnicowania akceptacji gwarancji od zgody na zastąpienie zatrzymania gwarancją. Ponadto taka interpretacja umowy prowadziłaby do sytuacji, że pozwany mógłby zatrzymać kwotę gwarancji właściwie bezterminowo, nie wyrażając formalnej zgody na zamianę zabezpieczenia oraz posiadać gwarancję bankową. Taka sytuacja niewątpliwie nie była objęta zamiarem stron i jest sprzeczna z zasadą logicznej wykładni treści umowy.

Zatem wbrew wywodom skarżącego, zapłata zatrzymanej kwoty, zgodnie z treścią art. 451 k.c. powinna nastąpić niezwłocznie po otrzymaniu przez pozwanego wezwania do jej zapłaty, a powództwa o zapłatę nie można uznać za przedwczesne.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną w całości. O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd II instancji orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.